

Knjizevnost za decu objavljivana je u proslom veku u listovima za decu i mlade. Retka su uspela umetnicka ostvarenja koja su nadzivila svoje vreme. I originalne i prevedene pesme, price i dramske igre su obavezno poucni. To svedoci o uverenosti pisaca i urednika da knjizevno delo za decu obavezno treba da poucava, pa su pouke zaodenule u knjizevne oblike. Takva knjizevna ostvarenja obracala su se decijem razumu, starmaloj deci i savetovala i poucavala. U brojnim knjizevnim ostvarenjima za decu pisci kao da ne veruju u blagost saveta i pitomost i blagotvornost pouke, pa prekorevaju decu, prete, grde i surovo kaznjavaju.

Prozna knjizevna ostvarenja cesto imaju pouku u naslovu: Budi dobar i posten, pa ce te svako voleti i postovati, Postuj starije i tebe ce tvoji mladji, Ne kradi, Ne lazi, Budi vredan, ili imaju poslovice: Pitace te starost gde ti je bila mladost, Ispeci pa reci, Na mucu se poznaju junaci i slicno. Price posle toga treba da objasne, potvrde i opravdaju i osnaze pouku iz naslova. Tip bespomocnog deteta. Da bi se to postiglo, pricanje treba da izazove strah, jezu i stravu. Tek snazno dozivljen strah omogucice usvajanje i trajno delovanje pouke. Neki pisci imaju pouku samo u naslovu, neki imaju pouku u naslovu, pa nesto opsirnije kazanu pouku u uvodu, pa pouku koju kazuje glavni junak price, pa piscevu pouku koja je zvezdicama odvojena od price, koju kazuje pisac: "Vidite, draga decice, kako je dobro (ili: kako nije dobro) kad neko dete slusa (ne slusa) starije".

Da bi pouka sto snaznije delovala na mlade citaoce, pisci su prikazivali dva ostro suprotstavljena tipa junaka: pozitivan uzor (takva deca treba da budu, takvu decu zele i vole odrasli) i na takve junake deca treba da se ugledaju i negativan uzor (takva deca ne treba da budu) i na takve knjizevne junake deca ne treba da se ugledaju. Takvi junaci ce pomoci deci da snazno dozive strah od kazne i surovih posledica, da shvate opravdanost pouke i potrebu da se vladaju po uzorima koje im odrasli nude. Brojne kazne, stradanja, ponizenja i prezrenja cekali su negativne junake i starmala deca je trebalo samo da uporedjuju i pronalaze sta je pozeljno i prihvatljivo, a sta je nepozeljno i neprihvatljivo.

Da bi prica bila ubedljivija, pisci su cesto naglasavali da je prica istinita. Zivotna stvarnost, surova zbilja i nerazuman odnos starijih prema deci bile su potvrda vrednosti price i opravdanosti pricanja deci. Izuzetno su retko nastojanja pisaca da umetnicki prerade stvarnost. Pricanje je bez svega onoga sto pricu cini umetnickim ostvarenjem: nema lepote u jeziku, nema lepih slika, nema pricanja bliskog decijem vidokrugu znanja, decijem dozivljavanju sveta, nema jezickih igara, jezickih obrta, nema jezika iz sveta detinjstva, nema kompozicionih resenja koja bi prici omogucila da decu zabavi i razonodi, nema nastojanja da pricanje bude bogato i raznovrsno i, narocito, nema pricanja koje nastoji da deci omoguci uzivanje u lepoti knjizevnog dela. Dovoljna je pouka, a ako pisac posumnja u decu i uverljivost svoje pouke, reci ce je vise puta uveren da ce je deca tako bolje razumeti i usvojiti.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com